

Р. Мизь, Н. С. Стаценко

Крижевацька єпархія

КРИЖЕВАЦЬКА ЄПАРХІЯ – греко-католицька єпархія. 1777 папа Пій VI видав буллу, якою проголосив заснування К. є. для вірян у Жумберку, Пн. Хорватії та Бачці (нині Воєводина, Сербія), що входили до складу Австр. (від 1867 – Австро-Угор.) імперії. У тому ж році видано відповід. імператор. декрет. Складовими частинами К. є. стали греко-катол. парафії русинів у с. Руски Керестур і Коцур в Бачці. З часу переселення у серед. 18 ст. русини греко-католики Бачки підпорядковувалися римо-катол. архієпископству в м. Калоч (Угорщина), тому заснування К. є. позитивно вплинуло на їхнє реліг., освітнє і культурне життя. Центр єпархії – м. Крижевці (нині Хорватія), де знаходяться єпископ. резиденція, собор Пресвятої Трійці, монастир сестер-василіянок. У 18 ст. вірянами К. є. були переважно греко-католики хорвати і русини, від кін. 19 ст. під юрисдикцією К. є. знаходилися українці Боснії та ін. католики сх. обряду в Австро-Угор. імперії. Після утворення Королівства Сербів, Хорватів і Словенців (від 1929 – Югославія) К. є. об'єднала усіх греко-католиків нової держави: 1924 до неї долучено вірян з Македонії, а також румун. парафій на тер. серб. Банату. У 1930-х рр. русини і українці становили 3/4 усіх її вірян. 1966 осередок Крижевац. єпископа перенесено до Загреба, де знаходиться також греко-катол. семінарія (засн. 1681). Після розпаду Югославії з-під юрисдикції К. є. вилучено греко-катол. громади Македонії, які 2001 зорганізовано в окремий Апостол. екзархат; 2003 – Сербії і Чорногорії, для яких засн. Апостол. екзархат у Сербії і Чорногорії з центром у с. Руски Керестур. Станом на 2013 до К. є. належало 46 парафій, які об'єднували 21,3 тис. вірян у Хорватії, Боснії та Герцєговині, Словенії. На її тер. також знаходяться дві Провінції сестер-василіянок – укр. у м. Осієк і хорват. у м. Крижевці. Від кін. 19 ст. К. є. очолювали єпископи Ю. Дрогобицький (1891–1920), Д. Няраді (1920–40), Я. Шимрак (1942–46), Г. Букатко (1950–81), Й. Сегеді (1981–83), С. Мікловш (1983–2009), Н. Кекич (2009–19), М. Стіпіч (від 2019).

Фотоілюстрації

Рекомендована література

1. Джуджар Ю. Католицька церква візантійсько-слов'янського обряду в Югославії. Рим, 1986;
2. Рамач Я. Руснаци у Южной Угорскей (1745–1918). Нови Сад, 2007;
3. Мизь Р. Наша (моя) церква. Нови Сад, 2013;
4. Бабинський А. Крижевацька єпархія – історія і сьогодення // Патріярхат. 2013. № 2.

Бібліографічний опис:

Крижевацька єпархія / Р. Мизь, Н. С. Стаценко // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.]; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2014. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-188>. – Останнє поновлення : 2022.

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).